

ÜLDKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL

02.12.2025 nr 1-2/1

Keila

Algus kell 18:40, lõpp 21.00

Koosoleku juhataja: Urmas Keller
Protokollija: Marve Merioja

Osalesid 18: Marite-Helena Hiimäe, Riin Hiieväli, Pille Keller, Urmas Keller, Marko Niitsoo, Maigi Ramjalg, Kadri Palta, Piret Suvi, Margus Pikani, Meeri Meltsa, Marve Merioja, Maris Rist, Anneli Raieste, Kaur Kuurme, Merle Kivinukk, Indrek Roosi, Maarja Tyler, Rome Tool.

Volitustega 9: Tiia Savimägi (Marve Merioja), Kadri Kurm (Kaur Kuurme), Hannes Orgse, Epp Orgse (Urmas Keller), Aart Nõmm (Pille Keller), Moonika Ost, Silja Toimla (Piret Suvi), Tarmo Loog (Merle Kivinukk), Eva Laurend (Maigi Ramjalg).

Puudusid : Astra Tretjak, Jaanika Kosk, Kadri Kosk, Keio Kanarbik, Triinu Karming, Vilvy Kannik, Terri Mang, Kristi Aas, Katrin Nõmme.

Külalised: ei olnud.

Esitatud päevakord:

1. Haridus- ja Kultuuriselts Läte 2024/2025 majandusaasta aruande kinnitamine
2. Haridus- ja Kultuuriselts Läte 2025/2026 eelarve kinnitamine
3. Haridus- ja Kultuuriselts Läte arengukava kinnitamine
4. Uue juhatuse koosseisu kinnitamine

Päevakorra kinnitamine ning koosoleku juhataja ja protokollija valimine

Urmas Keller avas koosoleku.

Üldkogu koosolekul on esindatud 27 seltsi liiget, sh kohapeal 18 ja volitustega 9 liiget.

Haridus- ja Kultuuriseltsis Läte on **36** liiget. Koos volitustega on koosolekul otsuste vastuvõtmiseks kvoorum olemas.

Urmas Keller tutvustas koosoleku päevakorda ning tegi ettepaneku, et üldkogu koosolekut juhib juhatuse esindajana Urmas Keller ja protokollib Marve Merioja.

Hääletamine

Urmas Keller: Palun hääletada, et kinnitada päevakord ja valida koosoleku juhatajaks Urmas Keller ja protokollijaks Marve Merioja.

Poolt: 27

Vastuhääli ei ole. Erapooletuid ei ole.

Ühehäälselt vastu võetud.

OTSUS: Päevakord kinnitatud. Üldkogu koosolekut juhatab Urmas Keller ja protokollib Marve Merioja.

1. Haridus- ja Kultuuriselts Läte 2024/2025 majandusaasta aruande kinnitamine

Urmas Keller andis ülevaate seltsi 2024/2025 tegevusaastast.

Meie kooli visioon. Lätte mudilaskoor osales laulupeol, koostasime algatuse keskväljakul avatud alkoholipoe vastu. Käesoleval aastal alustas kolm uut õpetajat ja üks terapeut. Kooli tuli paraku oodatust vähem lapsi – I klassi võeti vastu 12 last, kuid IX klassi lõpetas 22 õpilast, mis on üsna suur vahe.

Kui vaadata rahalist poolt, siis 2024/2025 tulud kokku olid 1.159.000 eurot. Palgafondi moodustas 669.000 eurot, muud tegevuskulud 232.000 eurot. Tänu sellele, et hoidsime kokku, jäime 39.580 euroga positiivsele poolele. Üldkogu koosolekuid toimus kaks, augustis ja veebruaris.

Piret Suvi: Tähelepanek, et eelmisel majandusaastal toimus ainult üks üldkogu koosolek, veebruaris.

Urmas Keller: Tõsi, toimus tõesti vaid üks üldkogu koosolek.

Kaur Kuurme: Kas eelmiste perioodide akumulieeritud tulek on pangakontol olemas?

Urmas Keller: Jah, mitte küll täismahus, kuid suures osas siiski.

Margus Pikani: Mis olid kokkuhoiukohad, mis jäi rahapuudusel tegemata?

Urmas Keller: Tegemata jäi päikesepoolsete klasside akendele aknakilede paigaldus. Eelarvesse on alati arvestatud õpetajate asendustunnid, kuid nende tegelik arv selgub aasta jooksul. Sellest arvestusest jäi pisut üle. Kokkuhoiukohad olid veel remondi osas. Väike kokkuhoiukoht oli näiteks õpetajate koolituskulud, mida ei kulutatud ära, sealt tuli väike võit. Mitmes erinevas kohas oli kokkuhoiukohti. Samas peame alati valmis olema ootamatusteks, näiteks uputus vms.

Urmas Keller: Möödunud õppeaastal oli meil 10.11.24 seisuga 166 õpilast.

Maigi Ramjalg: Kas õpilaste vastuvõtt võiks olla leebem, et sõel oleks hõredam, kui huvilisi oli ainult 30?

Riin Hiieväli: Kui sõel on hõre, siis kes maksab kinni tugiisikud?

Urmas Keller: Meil on katsetele tulevad lapsed ja siis on vastuvõetud lapsed. Kuid vastuvõetud lapsed ei pruugi kooli tulla, sest vanemad teevad teistsuguse otsuse ja ühel või teisel põhjusel õpilased ei tule meile. Oli kandidaate, keda üldse ei saanud vastu võtta. Täpse vastuse oskavad anda need, kes vastuvõtukomisjonis olid.

Anneli Raieste: Kui palju oli neid peresid, kes said jaatava vastuse, kuid pere tegi siiski teistsuguse otsuse?

Meeri Meltsa: 2-3 pere otsustasid teisiti.

Marite-Helena Hiimäe: Me peame alati silmas pidama, et me näeme neid lapsi vaid viivuks. Me oleme teinekord öelnud, et mõned laps ei ole veel kooliküpsed ja ootame neid järgmisel aastal ja pakume perele uut võimalust.

Kaur Kuurme: Pisut erilisemate laste osakaal kasvab aasta-aastalt. Sellega peab kohanema, see on trend.

Marite-Helena Hiimäe: Selleks on meil vaja lisaruume, et me saaksime lapsed kõik vastu võtta, et saaks teha individuaaltunde.

Anneli Raieste: Kas meil on inimesi, kes selliselt tegelevad?

Urmas Keller: Meil on neli terapeuti, kes tegelevad õpilastega 2-3x nädalas. Vastavalt koormusele saavad nad lastele tuge pakkuda.

Maigi Ramjalg: Otsaruumi saaks vajadusel kasutusele võtta.

Marite-Helena Hiimäe: Otsaruum on nii väike, sinna ei mahu 5-6 lisalast, see ei ole grupi või rühmatöö jaoks sobilik klass.

Riin Hiieväli: Seal saab 1:1 õpet teha.

Kaur Kuurme: Meil on probleem, et kõrgematest klassidest lapsed lahkuvad, ka Keila linna lapsed. Keila linn on pakkunud võimalust, et teha tugiisikutega koostööd.

Riin Hiieväli: Kui lapse elukoht on väljaspool Keila linna, siis KOV ei ole valmis seda tugitundi toetama.

Kaur Kuurme: Enne lõplikke otsuste tegemist, peab küsima abi ka linnavalitsuselt.

Urmas Keller : Sel õppeaastal on ainult üks Keila laps lahkunud. Ta asus õppima väikeklassi, kus ta saab vajalikku tuge.

Piret Suvi: Lodijärve koolis on sel õppeaastal maad uurimas käinud mitu pere.

Urmas Keller: Sellel sügisel on tõesti 4-5 last lahkunud.

Kaur Kuurme: Põhjused?

Urmas Keller: Need on erinevad olnud. On olnud probleeme klassi ja klassikaaslastega, on olnud olukordi, kus ähvardavad ära minna teised vanemad või siis ainult see üks laps, et klassi õhkkonda taastada. On olnud soovimatust koolis käia, kus meil ei ole võimalik õpetada. On olnud väga personaalsed põhjused, ühte joont ei saa tõmmata.

Margus Pikani: Mida me teeme, kui nad lähevad? Me peame analüüsi tegema, sest kool toimib laste pealt. Me peame selgeks tegema, kas me saame ja mida me saame teha, et edasi minna. Me peame kasvukõvera ülespoole pöörama.

Kaur Kuurme: Läte on olnud kool, kuhu tahetakse tulla. Üks olemasolev pere mõtleb oma kolmanda lapse juures, kas Lättesse tulla. Kui oma vanemad ei soovi kooli soovitada, siis on midagi nihusti.

Maris Rist: Nõ küla peal on kooli maine väga halb. Mis iganes põhjustel on iga pere lahkunud, siis enamasti tehakse Lättest halba juttu.

Anneli Raieste: See on ju tavaline, et kui tullakse koolist ära, siis räägitakse sellest ka halba. Tunde baasilt räägitakse.

Riin Hiieväli: Mis on põhjusteks toodud?

Maris Rist: Koostöö puudumine, kiusamine, õpetajatega läbisaamatus.

Merle Kivinukk: Kooli poolt pole diskussiooni kohta, kool pigistab silma mitmel kohal kinni.

Margus Pikani: Kes on kool?

Merle Kivinukk: Kool on kooli juht või klassiõpetaja. Vanemad ütlevad, et nad on kirjutatud ja vastatud pole, muudatust pole olnud. See on koht, kus on alati sees vanema emotsioon. Sellise jutuga läheb vanem ära, et teda pole kuulatud, tema mure pole piisavalt tõsiselt võetud.

Maris Rist: IV klassis käis koos mentori toel vanemate koostöögrupp, kus uuriti, mis on kiusamine. Lapsevanem seisab alati oma lapse selja taga ega proovigi mõista teist kooli või klassi pere.

Merle Kivinukk: Absoluutselt. Ma olen näinud lahkumisi oma laste klassidest. Kui pere on otsustanud ära minna, siis selle pere peas on tunne, et kedagi tahaks ju süüdistada.

Urmas Keller: Tihti ei ole süüdistustel üldse põhja all. Taustal on valed otsused või lihtsalt süüdistamised. Iga äraminemine on erinev.

Merle Kivinukk: Iga äraminemist peaks alati vaatama eraldi.

Maris Rist: Lapsevanemate väärtuspõhine konflikt on väga sügav. Seda ei ole võimalik muuta. Kuidas lapsevanemad tulevad kooli juurde, kui nad ise ei pea kinni nendest väärtustest. Ja kui neist ei peeta kinni, siis pole tekkinud konflikte võimalik lahendada. Mina kohati tunnen, et kool ei nõua lapsevanematelt neid asju, mille pärast teine pool on kooli tulnud.

Urmas Keller: Lapsevanemaid ei saa me ümber kasvatada, kuid uus juhatus saab sellele teemale tähelepanu pöörata. Kooli olemust tuleb lahti seletada, et inimesed mõistaksid, mis on waldorfkool. Seda on võib-olla väheks jäänud.

Merle Kivinukk: Miks ei saa?

Maris Rist: Vanemad on ju lepingule alla kirjutanud.

Urmas Keller: Tõsi.

Merle Kivinukk: Tõlgendamisküsimus?

Marite-Helena Hiimäe: Me tahame kooli lapsi juurde, kuid enamustel peredel ei ühildu juba eos perede väärtused sellega, mis meil siin on.

Kaur Kuurme: Maailm ongi hulluks jäänud, me peame kohanduma. Erasektor kohandub, meie peame kohanduma, HEV lapsi tuleb juurde, erilisi vanemaid tuleb juurde. See on trend. Kuidas kool kohaneb? Kuidas leida huvitatud vanemad ja kuidas tekib väärtus, mida saame pakkuda?

Meie sissetulekuks on lapsevanem, kui peresid pole, siis ongi eelarve kriitiline.

Piret Suvi: Praegu lõpetab 18 õpilast ja kui sügisel tuleb kooli sarnaselt selle aastaga jälle 12 last, siis on eelarve veelgi enam miinuses.

Riin Hiieväli: Kui me valiksime kriitilisemalt lapsevanemaid. Kas me proovime kooli nina vee peal hoida ja suurendame kliendibaasi? Või järgime pedagoogikat ja ei muuda midagi. Kumma tee me valime?

Margus Pikani: Vanad tõekspidamised peavad püsima.

Riin Hiieväli: Tundub, et me pole enam ei liha ega kala.

Kaur Kuurme: Natuke on see teema seotud ka sündimusega. Sündimus on vähenemas ja lapsi ongi vähem.

Margus Pikani: Koolil oli kuvand parem, praegu on see saanud kannatada. Kui me kuvandit parandame, siis meid iive ei tohiks mõjutada. Me peame mõtlema kuvandile, sellega peab tööd tegema.

Kaur Kuurme: Tõsi. VHK-sse on alati soovijaid rohkem kui kohti on, sõltumata sündivuse kasvust. Kunagi oli Lättesse soovijaid rohkem.

Riin Hiieväli: Mina olen kooli juures olnud 10 aastat. Kes on olnud kauem, vaatame peeglist, otsime lahendusi ja väljapääsu. Mis on selle kooli juures muutunud, mis eristab toda aega, kus oli järjekord.

Piret Suvi: Konkurentsi oli vähem.

Riin Hiieväli: Mis oli kooli sees teistmoodi?

Maris Rist: Ma olen olnud Lättes olnud 7 aastat. Waldorftunne ei jõudnud uute lapsevanemateni. Kui mul poleks olnud sõpru, kui ma poleks nende käest seda tunnet saanud, siis oleksin teadmatuses. Ja teise lapse klassis oli palju uusi lapsevanemaid ja sinna see vaib ei jõudnudki.

Margus Pikani: Väärtuse edasikandjad väsivad ja ei oska ega suuda seda tunnet edasi anda. Uusi kandjaid jääb vähemaks. Üldkogu on olukorra pisuke peegeldus. Enamus meist on staažikad olijad, kus need uued inimesed laua taga?

Marko Niitsoo: Kaasamine lonkab. Lapsevanemad ei tee koostööd. Inimesed istuvad omaette ja vaatavad ilusat elu, kuid ei taha seda muutmist ise käsile võtta. Nõukogus olen seda

kitsaskohta korduvalt välja toonud. Vanematel peaks olema kohustus, kui sa oled kooliperega liitunud, peaks olema kohustus mingis osas koolielus kaasa lüüa.

Kaur Kuurme: Mis see asi vanemate arvates on, millega me eristume? Waldorfpedagoogika võib-olla ei tõmba enam nii väga. Milline on sõnum, et tulge meile?

Anneli Raieste: Sarkastiliselt öeldes: See on kool, kus pole reegleid, saamegi HEVid siia tuua.

Kaur Kuurme: Kui meie perede lapsed (Piretiga) lõpetasid koos ja Karlis sai reaalkooli sisse ja õpetajad imestasid, et kuidas nii tark laps sellisest koolist tuli. Vanemad on mures oma laste pärast, suitsiidsus jms. Milline on see turvatunne, mida lapsevanem peaks sellest koolist saama?

Marko Niitsoo: Kui me kõik vanematena järgiksimme ühiselt kokkuleppeid, siis tekib turvatunne. Selge raamistik. Kui meie Lätte-peres tahad olla, siis meie peres käitutakse nõnda. See müüks.

Kaur Kuurme: See on kokkuleppe küsimus. Kust on lapsele tulnud teadmine, et seda turvatunnet pole. Ikka vanemad on seda oma lapsele jaganud.

Anneli Raieste: Negatiivset reklaami teevad lahkujad, mitte need, kes jäävad. See lükkabki kaldesse, et nurisejaid on palju.

Maris Rist: Mul on tuttavaid Montessori õpetajaid kui ka selle pedagoogika austajaid. Kui palju on Montessori pildis vs waldorf. Aastaid pole waldorfpedagoogikast sõnagi olnud. Montessori on kogu aeg nähtaval.

Piret Suvi: Aruküla koolist oli just jutuke ajakirjas Pere ja kodu. Rakvere, Tartu ja Tallinna waldorkoolide reklaam jookseb Facebook'is pidevalt. Lätte kool peab olema pildis. Salapära, mis kooli alguses müüs, täna enam ei toimi. Vanem tahab teada, mis koolis toimub. Kuupeod, esinemised jms on meie eripära. FB-s oli sel nädalal advendiringist väike klipike. Me peame olema pildis.

Maris Rist: See on FB vanemate grupp.

Urmas Keller: Meil on üks avatud ja üks kinnine grupp FB-s.

Maris Rist: Meie kooli on jõudnud Tik-toki lapsevanemad, kust ta saab reklaami. Peame minema sinna. Me peame jõudma nendeni, kes oma lapsi kooli toovad, me peame õige augu otsima.

Merle Kivinukk: Kui ma vaatan advendiringi pilti, siis mida see annab mulle? See ei anna sisu edasi, mida see advendiring tähistab, tähendab.

Maris Rist: Seda tuleb süstemaatiliselt teha. Kes seda teema avamist ja reklaami teeb?

Kaur Kuurme: Kevadet silmas pidades tuleb tasulisele reklaamile panustada. See on tasuline teema, kuid see raha tuleb tagasi.

Maarja Tyler: Meil peaks olema kommunikatsiooninimesed, kes jagavad sisu.

Piret Suvi: Püha Johannese koolil on oma *podcast*.

Merle Kivinukk: Me ei saa väga pikka postitust teha, seda tuleb pildina teha. Pikka teksti ei viitsi keegi lugeda.

Rome Tool: Alustuseks on seegi hea.

Kaur Kuurme: Õigupoolest on Keila kool meie konkurent, sest seal on Montessori klass. See on otsene konkurent Lättele.

Maarja Tyler: Montessori on siiski erinev. Me peame nn waldorf-võlu välja tooma.

Kaur Kuurme: Montessori klassidel vanema rahaline omaosalus puudub, sest tegemist on KOV toetusega. See mõjub.

Maarja Tyler: Vanematel on suured ootused, nad ootavad imet.

Kaur Kuurme: Lapsed on lapsed, nad naeravad, nutavad, kiusavad ja arenevad seeläbi. Me vanematena ikka unistame, et lastel ei ole koolis raskusi, kuid ikka on.

Maarja Tyler: Kui nutit kodus piirata, oleks lapsed toetavamad üksteise suhtes.

Urmas Keller: Naaseme nüüd põhiteemade juurde.

Hääletamine:

Urmas Keller: Palun hääletada, et kinnitada Haridus- ja Kultuuriseltsi Läte 2024/2025 majandusaasta aruanne bilansimahuga 617.419 eurot ja tulemiga 39.580 eurot.

Poolt: 27

Vastuhääli ei ole. Erapooletuid ei ole.

Ühehäälselt vastu võetud.

OTSUS: 1.1 Kinnitada Haridus- ja Kultuuriseltsi Läte 2024/2025 majandusaasta aruanne.

2. Haridus- ja Kultuuriselts Läte 2025/2026 eelarve kinnitamine

Urmas Keller tutvustas juhatuse koostatud Waldorfkooli Läte 2025/2026 eelarvet.

Koolis oli 10.11.2025 seisuga 147 last. Ja selle pealt on eelarve koostatud. Tulude-kulud jagunemine on tulud on alla miljoni ehk 964.000 eurot ja kulud 1.054.000 eurot, s.h palgad 676.000 eurot ja majanduskulud kokku 286.000 eurot.

Kui võtame möödunud aastase majandusaasta aruande, siis sealt oli näha, et kulude osa oli väiksem ehk selle aasta summa on suurem. Kui eeldame, et saame hakkama vähemaga, siis jääb oletuslikult miinuse poolele väiksem summa. Võiks arvata, et väike kokkuhoid on reaalne ja see vähendaks kahjumi osa, mis antud hetkel on 89.000 eurot. Seda kindlalt väita aga ei saa.

Rome Tool: Milline peaks olema laste arv, et eelarve saaks nulli minna?

Maris Rist: Laias laastus 22 last juurde.

Anneli Raieste: Millised summad on real *eurütmiakulud*, miks need nii suured on?

Urmas Keller: Seal on eurütmiatõpetaja palk ja muud eurütmiatõpetusega seotud kulud.

Kaur Kuurme: Kas kooli makstav rent tõusis THI (tarbijahinnaindeks) võrra? Suvel tuli uudis, et Statistikaamet pani THI arvutamise puusse. PITIC-ule tuleks öelda, et nad paar-kolm aastat ei rakendaks seda. Kui Statistikaamet on meie majanduse kreeni keeranud, siis on rendileandja rendihinda alusetult tõstnud.

Margus Pikani: Lepingus on sees, et õigus on tõsta, kui THI on suurem kui 3%.

Urmas Keller: PITIC ei tõstnud renti mitmeid aastaid, viimasel 2-3 aastal on nad siiski seda teinud. Viimasel korral tõstsid 3,5%.

Kaur Kuurme: Reklaamikulude real on 700 eurot. Sellega ei tee midagi ära.

Urmas Keller: Seal on ajalehereklaamid, eraldi inimest meil palgal pole. Peab mõtlema, kas on vaja inimest. Võib-olla leiduks keegi, kes teeks vabatahtlikult seda tööd.

Merle Kivinukk: Me oleme seda juhatuses arutanud. See töö on töömahukas, vabatahtlikku tegelast pole ilmunud. Kellelgi hakkab selleks kuluma palju aega.

Kaur Kuurme: Seal peab arvestama, et tasulist reklaami peab tegema. Ja see maksab.

Maris Rist: Süstemaatilise ja järjepideva reklaami peaks majas sees keegi tegema. Keegi peab sisu looma. Kuid seal tekib probleem – kes lubab oma last pildile. Paljud teemad on sellega seotud.

Marko Niitsoo: Kuupeod, videod tegemistest jms.

Maris Rist: Meil on vaja luba laste jäädvustamiseks. Ja meil on koolis reegel, et kuupidu ei ole lubatud filmida, pildistada,

Marko Niitsoo: Jõululaat tuleb ju kohe, kas seal saab filmida? Kas me tahame välja paista, edasi toimetada...

Piret Suvi: Kooli lepinguga annab vanem nõusoleku, kas lubab oma last pildistada, filmida. Tartu koolis on alati sündmuste juures suur pildivalik, isegi videoklipid.

Maris Rist: Ka VHK-s, Püha Johannese koolis on lapsed pildil.

Piret Suvi: Suurem osa teiste koolide vanematest on andnud loa.

Maigi Ramjalg: Jah, me tohime praegu läbi vanema silmade postitada midagi oma lastest FB. Ma hea meelega teeks seda. Kuid ma ei ole konkreetset jah-sõna saanud. Tuleks informeerida vanemaid, et see on lubatud.

Merle Kivinukk: Meil on head plaani vaja, millist sisu me jagame, kas avame pedagoogikat, sest ei tahaks seda lõrtsima hakata.

Marko Niitsoo: Me peaksime avaramalt minema. Plaan on seegi, kui me näitame, mida lapsed on valmis teinud. Ja me peame oma asju rõõmsalt jagama.

Kaur Kuurme: See, kuhu 9. klassi lapsed edasi lähevad, huvitab vanemaid. See on üks olulisemaid asju, teadmine, kuhu lapsed on edasi läinud. See annab vanemale kindlustunde.

Riin Hiieväli: Tunnistan, et see seisab minu taga. Kas keegi vanematest on küsinud, et Riin, me tulema appi sulle, on sul abi vaja?

Margus Pikani: Head mõtted. Üleskutse – loome grupi, kes tahab sellega tegeleda. Rome on kommunikatsiooninimene. Lepime kokku, et hakkame kuvandit looma, et koondame lahedad ideed. Teeme algatuse ja hõikame kooli peal.

Maigi Ramjalg: Fotograafe ja videograafe on kindlasti klasside vanemate hulgas.

Margus Pikani: Meil on erinevaid kogemusi vaja. See peab olema nii juhatuse kui kolleegiumiga kooskõlas.

Kaur Kuurme: Eelarvesumma 700 eurot on reklaamiks ikka väga nigel. See peab olema 10x, kui mitte rohkem suurem.

Marko Niitsoo: Peame kaardistama ja plaani tegema ja siis eelarvesse summad sisse viima.

Riin Hiieväli: Kas kooli strateegilist tegevust suunatakse ja kes mõtleb, kuidas edasi minna?

Margus Pikani: Kes on kool?

Kaur Kuurme: Me ei pea võtma kooli kui kooli, vaid kui erakapitaliga eraettevõtet, muidu sellest olukorrast välja ei tule. Eraettevõtte juhtimise juures võiks olla kindlad otsused ja kolleegium peab toetama juhatuse otsuseid.

Marite-Helena Hiimäe: Kolleegiumi liikmena tahan öelda, et meil oli arutusel FB postituste teema ja me andsime oma nõusoleku, et üks lapsevanem tegeleb sellega. Ja sinna see on jäänud.

Meeri Meltsa: Selle ettepaneku teinud lapsevanema mõtted ja soovid muutusid.

Piret Suvi: See inimene peab olema palgal, siis ta ei saa ümber mõelda.

Kaur Kuurme: Me kõik peame aru saama, et see on vajalik.

Riin Hiieväli: Tõsi. Kui mul isiklikult oleks leping, siis oleks vilistlaste lood juba tehtud. Kui ma teen seda vabast tahtest, ei ole see jätkusuutlik.

Kaur Kuurme: Kui inimene saab raha, on tal ka vastutus.

Marko Niitsoo: Kui kõik kooli lapsevanemad teeksid, panustaksid, siis kõik toimiks. Kui meil on aktiivne piiratud punt, siis see põleb kiiresti läbi. Kui kõik vanemad kaasa ei löö, peab rahakott hääletama.

Kaur Kuurme: Kui meil on igal aastal 10% õppemaksu tõus, siis valulävi on selles osas käes. Praeguse eelarve valguses tuleb sellele teemale ka otsa vaadata.

Riin Hiieväli: Eelarves nähtavad kulud on ausad, sealt ei saa enam midagi ära võtta.

Urmas Keller: Ka palgakulusid ei saa me vähendada.

Riin Hiieväli: Mul on küsimus seoses PITIC-u III korruse ruumi rendiga. Me ei kasuta seda ju kogu aeg. See ei pea olema iga päev kasutusel. Peame läbi rääkima PITICuga. Kas on mõtet ruume rentida täisajaga?

Urmas Keller: Me ei kasuta täisajaga. Meil on kokkulepe, et esmapäeval, teisipäeval ja kolmapäeval on saal meie jaoks olemas ajavahemikul 10-15. Kui me kasutame muul ajal, näiteks reedel või PT ajal, siis loovutame sellest kokkulepitud ajast mõne tüki, nõ

tasaarveldame ja saame ruumi kasutada teisel ajal. Liikumistunde ei saa seal suurte akende tõttu korraldada, näiteks pallimängudeks, aga midagi seal liikumistundides tehakse.

Kaur Kuurme: Turundus, kas see jääb 700 peale?

Urmas Keller: See on järgmise juhatuse töö, leida summasid sellele eelarvereele. Võib-olla mõne teise eelarveree pealt.

Kaur Kuurme: Kui meil on sügisel jälle ainult 12 õpilast tulemas, siis kaua me oleme jätkusuutlikud.

Urmas Keller: Õigupoolest peab kogu selts tegema koostööd.

Piret Suvi: Sel aastal läheb palju reservi arvelt.

Urmas Keller: Jah, aastaks-kaheks jaguks. Internkolleegiumi koosolekul arutasime just, kuidas pedagoogiliselt oleks võimalik lahendusi leida.

Piret Suvi: Kui miinus läheneb 100.000 eurole, siis midagi tuleb teha. Me teame, et Aruküla, Tallinna ja Lätte koolidel on raske. Äkki peaks koonduma.

Urmas Keller: Ka sellega tegeletakse, kuid teema pole hetkel laiemas ringis arutamiseks.

Piret Suvi: Kas lahenduseks oleks liitklassid?

Urmas Keller: Need pole väga hea lahendus waldorfkoolis, sest me järgime lapse vanusele vastavaid arengufaase. Ühes klassis peaks olema ühevanuselised lapsed.

Riin Hiieväli: Selleks peamegi tegutsema täna, et meil ei tuleks liitklasse.

Urmas Keller: Intern- ja kolleegium tegelevad sellega pidevalt. Hetkel on tõesti tähtsad reklaam ja artiklid. Viimasel waldorfühenduse koosolekul võtsin samamoodi teema üles.

Kaur Kuurme: Miks ühendus pole seda teemaks võtnud?

Urmas Keller: Ühenduse prioriteediks ei ole hetkel artiklid, vaid õpetajate koolitus ja välismaiste ühendustega suhtlemine. Artikleid tehakse aeg-ajalt, kuid me peaksime ise olema Lättes aktiivsemad.

Merle Kivinukk: Ühenduse mure on õpetajate järelkasv.

Urmas Keller: Praegu on päevakorras koolitus, et waldorfõpetaja oleks riigi mõistes aktsepteeritud.

Kaur Kuurme: Ja me jõuame tagasi kuvandisse.

Maris Rist: Me peame kohanduma tänapäevaga - ajaleheartiklit ei loe keegi. Me peame *podcasti* tegema, telerisse minema. Me peame olema interaktiivsed. Artikkel lehes ei tööta.

Kaur Kuurme: Teemaks - millised on noorte väärtused.

Margus Pikani: Et noored ise räägivad, ise jagavad.

Riin Hiienõmm: Teemaks: Miks ei pane pere kolmandat last meie kooli? Mida me saame teha, et see peretunne oleks kooli olemas? Jne.

Kaur Kuurme: Võib-olla vaadati negatiivse eelarve numbraid, need ei valeta.

Urmas Keller: See suhtumise küsimus. Kui vanem soovib kooliellu panustada, muutub olukord paremaks. Igaüks seisab täna meie kooli taga. Mõnel puudub see soov.

Kaur Kuurme: On ju teada, et 20% ühiskonnast on aktiivsed liikmed.

Piret Suvi: Vanemad on muutunud passiivseks.

Riin Hiieväli: Pigem on vanemad põgenemas.

Maris Rist: Neil on lootusetuse tunne. Aastaid läheb asi allamäge.

Riin Hiieväli: Oluline on sisemine kuvand, aktiivne koolipere saaks sellega tegeleda, meil on vaja midagi ägedat.

Kaur Kuurme: Meil on praegu oluline sisu ja sisu avalikustamine. Turundada tuleb teemat, millesse usutakse. Meie usk on hakanud langema. Tuleks kindlaks teha, mis see põhjus oli.

Anneli Raieste: Seltsi liikmed olid jutukad kunagi, heas mõttes. Praegu jõuab vanemateni info, et teed, mis sa teed, midagi ei muutu. Aga ma tahan oma järgmised lapsed ka Lätte kooli tuua. Kui seltsis liikmed tunnevad, et neid ei kuulata, siis mis mõte sellel kõigel on?

Riin Hiieväli: Turvatunde jaoks on vajalikud reegleid. Klassiõpetaja peab olema kooli taga. Koosmeel peab olema.

Maris Rist: Üks on näiteks riietuse teema.

Piret Suvi: See on tõsi. Dressipluusid näiteks.

Maris Rist: Kõrgemates klassides on tõesti erisused võimalikud, madalamates klassides võiks olla siiski kindlad reeglid. Mõnes koolis on vorm ja lapsed käivadki koolivormis. Meie saame nõuda siiski kindlalt poistelt triiksärki. Koolivorm vajab sissesöötmisega.

Margus Pikani: Ma pean ikka ütlema, et meie kool on ikka äge asi. Kas iga siinoliija nõustub, et me oleme ägedas kohas?

Riin Hiieväli: Ma tunnen hetkel, et see pole enam see. Ma räägin väljapoole alati head, aga siseringis võin ma kooli ka kiruda.

Marko Niitsoo: Ma räägin alati uhkusega, et me laps käib waldorfkoolis, et laps on loovuse ja kunstiga ümbritsetud.

Maris Rist: Inimestele peab waldorfpedagoogikat tutvustama, 30-aastased vanemad ei tea sellest tihti midagi.

Marko Niitsoo: Teeme Tik-toki oma laste asjadest klippe.

Kaur Kuurme: See on hea mõte, kunagi ei tea, mis inimestele mõjub.

Maris Rist: Peale tulevad need, kes taipavad, et nuti on needus, kellel on negatiivne kogemus vanemate lastega netisõltuvusest olemas. Leiame need 20 pere, kes väärtustavad nutivabadust. Minu jaoks on see väga oluline. Kui me seda reklaamime, siis peame seda hoidma koolisiseselt. Me peame lapsevanemale selguse ja kindluse tekitama, et rikkumisele või möödavaatamisele reageeritakse.

Kaur Kuurme: Meie tugevus: kool on kooli ajal nutivaba kool. Seda tuleb kommunikeerida. Veel üks mõte - uus juhatus peaks lisaks kinnitama, et reklaamikulude osas on paindlikkus, mitte fikseeritud summa.

Marko Niitsoo: Uue juhatuse eesmärk võiks olla negatiivne eelarve kaotada. Juhatus annab suuna selleks, kogu kooli vanemad on ühtselt toeks ja taustaks.

Urmas Keller: See ei ole üksnes ühe juhatuse eesmärk. See on pikaajaline ja kindel koostöökoht.

Kaur Kuurme: Kas juhatuses peaks konsensust taga ajama? Alati see konsensus ei toimi. Häälteenamus võiks olla.

Merle Kivinukk: Kui juhatus on ummikseisu jõudnud, kas võiks teemad üldkogusse tuua?

Piret Suvi: Tõsi, hea mõte.

Maris Rist: Meil on palju häid mõtteid laual, aga kuidas need töösse lähevad?

Anneli Raieste: Kust see otsus ja ressurss tuleb, et kõik mõtted ellu viia?

Merle Kivinukk: Sa üritad kaasata vanemaid või teed ise.

Riin Hiieväli: Teen ettepaneku praeguse eelarve osas – lisada eelarvesse kommunikatsiooninimese töö eest rida. Ja uurida, kas see parandab näiteks sisekliimat, muudab meie kuvandit paremaks, kas jutud inimeste seas on paremaks läinud. Lisame 0,5 ametikohta.

Kaur Kuurme: Selle saab ära jagada kolme kooli peale. Üldine reklaam ja sisekommunikatsioon.

Maarja Tyler: Väliskommunikatsioon läheb ka sisse.

Riin Hiieväli: See inimene veedab kolm päeva kuus Lättes, näeb lapsi, kooli, klasse, lapsevanemaid...

Kaur Kuurme: ...näeb koolide ühisosa ja hakkab erisusi märkama.

Riin Hiieväli: Võiks proovida, kas see toob midagi kaasa, loodetavasti positiivset.

Urmas Keller: Kas te olete nõus lisama eelarverea: kommunikatsiooninimesele 0,5 kohta?

Merle Kivinukk: Aga milline summa?

Riin Hiieväli: Meil on vaja hea ja lahke südamega inimest.

Maris Rist: Meil on tuttavate seas kindlasti palju noori, kes tahavad endale ses vallas nime teha.

Indrek Roosi: Meil oleks ka muid tegevusi peale turunduse teha. Kool vajaks sisemise organisatsiooni arengu toetust. Erinevate waldorfkoolide juures on tehtud organisatsioonisisest tööd, mis meil vajaksid järgi aitamist.

Kaur Kuurme: Kas meil on Eestis waldorfkoolide kuvandi eestvedaja, kes suhtleb ajakirjanikega ja meediaga? Kunagi oli selleks Anne-Lii Kerge. Tol ajal, kui oli erakoolide rahastamise teema, siis oli suhtekorraldus väga tugevalt taga.

Piret Suvi: Üks asi on organisatsiooni kasvatamine ja teine asi on väljapoole suunatus.

Kaur Kuurme: Võiks inimese tööle võtta jaanuarist ja septembriks peab olema juures x last. Tulemus peab olema mõõdetav.

Marko Niitsoo: Ta peab olema waldorfsüsteemiga kursis ja ta peab olema ses osas positiivselt meelestatud.

Maris Rist: Kas vilistlaste seas oleks sellist inimest?

Riin Hiieväli: Meil oleks vaja inimest, kellel on hea elukogemus, et leida koostöökohti ja see kannaks vilja. Võtan oma ettepaneku tagasi, et lisada eelarvesse 0,5 kohta. Lisan parem, et koostöö paranemiseks tuleb eelarvesse panna kindel summa.

Urmas Keller: Kas me oleme ühiselt nõus reklaamikulude rea lisamisega eelarvesse?

Rome Tool: Teeme ilusa summa - 10.000 eurot. Turundus on nii paindlik teema, võib-olla ei kulugi nii palju. Võib-olla läheb vähem.

Urmas Keller: Et võtta I klassi 20 last, peab olema valikus olema ca 50 last.

Marko Niitsoo: Reklaam sotsiaalmeediasse, kus oma vanemad teevad oma lastest ja nende tegemistest postitusi. See on täiesti tasuta.

Maris Rist: Kellel on see aeg, reklaamimine peaks olema ühe inimese käes. FB ei tööta, isegi kui me kõik selles suunas töötame. FB ei ole enam pop.

Kaur Kuurme: FB tasuline reklaam töötab. Õige sihtgrupp peab olema. Kuvandi saab nelja kuuga luua. Ja kaheks nädalaks panna reklaam jooksmas, siis oleme nähtavad.

Marko Niitsoo: Lisame summa eelarverele ja uus juhatus hakkab sellega tegelema.

Rome Tool: See raha ei kao ju ära, see jääb alles. Äkki on vanemate seas sotsiaalmeediaspetsialist. Me ei saa eeldada, et see tasuta tuleks.

Margus Pikani: Meil on vaja saada 10 last ja raha on juba tagasi teenitud.

Piret Suvi: See inimene ei pea tulema kooli seest. Praegu on eeldatud, et see on vabatahtlikult tehtav töö. Ja inimesi pole tulnud.

Urmas Keller: Kas te olete nõus, et juhatusel on õigus kulutada koostöö, kommunikatsiooni ja reklaami peale 10.000 eurot?

Hääletamine:

Urmas Keller: Palun hääletada, et kinnitada 2025/2026 eelarve, lisades reklaamikulude reale 10.000 eurot.

Poolt: 25

Vastu: 0

Erapooleteid: 2

OTSUS: 2.1 Kinnitada Haridus- ja Kultuuriselts Läte 2025/2026 eelarve, lisades reklaamikulude reale 10.000 eurot.

3. Haridus- ja Kultuuriselts Läte arengukava (2025-2030) kinnitamine

Urmas Keller: Nõukogu tegi arengukavaga aastateks 2025-2030 põhjalikult tööd. Sellele parandusi ei tulnud, ettepanekuid tehti.

Piret Suvi: Kevadel saadeti kogu info meiliaadressile selts@late.ee, see info ei jõudnud kohale. Üldkoosoleku kutse ja juhatuse protokollid tulid eile meiliaadressile latteselts@late.ee ja selle info ma sain. Seltsi liikmed, kes ei ole lapsevanemad, ei saanud kogu infot. Las büroo vaatab üle, et kogu teave jõuaks vajalike adressaatideni.

Urmas Keller: Võtame teadmiseks. Kas on küsimusi, ettepanekuid arengukava kohta?

Piret Suvi: Tekkis küsimus laste dünaamikaga lisas 1, 2014/2015 oli III kooliastme laste arv suur ja järgneval aastal oli vähem. Seal tundub olevat statistiline viga.

Urmas Keller: Vaatan üle.

Kaur Kuurme: Arengukavast jäi silma, et mida peaks tegema, et kool oleks jätkusuutlik. Sel teemal oleme me täna pikalt arutanud.

Urmas Keller: Arengukavas on ka õpetajate leidmine, mitte ainult kommunikatsioon.

Kaur Kuurme: Kui kooli kuvand on hea, tuleb nii lapsi kui õpetajaid.

Urmas Keller: Meil on sel õppeaastal kolm uut noort õpetajat. Liikumisõpetaja Kasper on meie oma vilistlane, eurütmiatunni muusikat teeb Triinu-Liis, kes on Viljandi Vaba Waldorfkooli vilistlane ja õpetaja Meeri on lapsevanemate seast kasvanud tänase VI klassi õpetaja. Lisandus terapeut Kadi, kes on õppinud Londonis.

Maris Rist: See on tore, kui tuleb noori õpetajaid. Kas on teema, kuidas olemasolevaid õpetajaid hoida. Mina olen mures meie õpetajate heaolu pärast, kuidas nemad kestavad.

Urmas Keller: Oma klassiõpetajale saavad lisaks kolleegidele olla toeks vanemad. Kui õpetajale tuleb klassilt positiivne tagasiside, on õpetaja rõõmus ja on valmis tööd tegema. Kui aga õpetaja osaks langeb terav kriitika, siis õpetaja motivatsioon langeb.

Anneli Raieste: Aga mina vanemana ei tea, kas kõik vanemad on toetavad.

Urmas Keller: Toimuvad klassikoosolekud ja ühised suhtlused ja jutud liiguvad ka ju.

Anneli Raieste: Kas õpetajal on tugi olemas, kelle poole koolisiseselt pöörduda?

Urmas Keller: Terapeudid teevad tunde ka õpetajatega, mitte ainult õpilastega. Suhtlus- ja jagamisringid õpetajatega toimuvad.

Maris Rist: Samas on õpetajaid viimasel ajal lahkunud.

Urmas Keller: Inimesed liiguvad. Õpetaja Merje naases juurte juurde ning kolis Pärnusse tagasi, õpetaja Helle otsustas kätt proovida Aruküla koolis.

Maris Rist: Miks õpetaja otsustab liikuda teise kooli? See on koolile küsimus. Miks õpetaja tunneb, et teises koolis on tal parem olla? See on arengukava üks oluline punkt, et õpetaja on koolis hoitud ja kaitstud. Mida me saame teha õpetajate heaolu jaoks?

Merle Kivinukk: Meil on probleemseid lapsevanemaid. Kas nende probleemid on tingitud teadmatusest? Tuleks tõsta lapsevanemate teadlikkust waldorfpedagoogikast ja kooli toimimisest.

Kaur Kuurme: Meil toimub ju vanematekool.

Merle Kivinukk: Mõni vanem küsib infot ning nõu ja ta tõesti ei tea, kuid vastuseid ta sooviks.

Maris Rist: Mina tundsin puudust infost, kuidas olla lapsevanem waldorfkoolis. I ja II klassis võiks keegi käia rääkimas ja pakkuda vanematele mentorlust.

Kaur Kuurme: Kaasaja tehnoloogia kasutamine oli täna välja toodud. AI on tulnud, et jääda. Kuidas seda meie kasuks ära kasutada. Võiks luua kodulehele info, et teha otsing ja vastus tuleb. Õpetada välja enda AI. See on kordades odavam, kui koolitada inimest. Sellega saab kuvandit luua.

Urmas Keller: Ja jõuame tagasi kommunikatsiooni juurde.

Maris Rist: Me peaksime eristuma seeläbi, et meil on vanematega otsekontakt.

Rome Tool: See on hästi põhimõtteline otsus. Ma kahtlen, kas ta waldorfteemaga täna veel passiks.

Maris Rist: Mina ei tooks oma lapsi siia kooli, kui minu esimene suhtlus oleks AIga.

Urmas Keller: Aga naaseme nüüd arengukava juurde.

Hääletamine:

Urmas Keller: Palun hääletada, et kinnitada Haridus- Kultuuriselts Läte arengukava (2025-2030).

Poolt: 27

Vastuhääli ei olnud. Erapooletuid ei olnud.

Otsus vastu võetud ühehäälselt.

OTSUS: 3.1 Kinnitada Haridus- Kultuuriselts Läte arengukava aastateks 2025-2030.

4. Uue juhatuse koosseisu kinnitamine

Uute juhatuse liikmetena on end üles andnud Maris Rist, Anneli Raieste, Kadri Palta ja Marite-Helena Hiimäe. Vana juhatuse koosseisust jätkavad Maigi Ramjalg ja Urmas Keller.

Hääletamine:

Urmas Keller: Kas te olete poolt, et te hääletate kõikide kandidaatide osas ühiselt?

Poolt: 27

Vastuhääli ei ole. Erapooletuid ei ole.

OTSUS: 4.1 Hääletada kõikide kandidaatide osas ühiselt.

Urmas Keller: Palun hääletada, et kinnitada Haridus- ja Kultuuriselts Läte juhatuse koosseisus Maris Rist, Anneli Raieste, Kadri Palta, Marite-Helena Hiimäe, Maigi Ramjalg ja Urmas Keller.

Poolt: 27

Vastuhääli ei ole. Erapooletuid ei ole.

OTSUS: 4.2 Kinnitada Haridus- ja Kultuuriselts Läte juhatuse liikmetena Maris Rist, Anneli Raieste, Kadri Palta, Marite-Helena Hiimäe, Maigi Ramjalg ja Urmas Keller.

/digitaalselt allkirjastatud/

Urmas Keller

Koosoleku juhataja

/digitaalselt allkirjastatud/

Marve Merioja

Protokollija